

Peelgroepen: 'Slotverklaring Brabantberaad mist stevig slot'

DE PEEL – De gezamenlijke bewoners- en milieugroepen in de Peel zijn allerm minst onder de indruk van de slotverklaring die onlangs is opgesteld tijdens het 'Brabantberaad zorgvuldige veehouderij' in Sint-Michielsgestel. Volgens de Peelgroepen wordt er een palet aan groene en duurzame woorden gebruikt, maar als je goed leest is het weer 'business as usual'. Wat ten enenmale ontbreekt aan de slotverklaring is een stevig slot op de muur om verdere uitbreiding van de veehouderij te voorkomen.

De slotverklaring begint met een fraaie volzin: 'In Brabant zetten wij de standaard voor duurzaamheid, het Brabantse model. Wij willen van 'industrial farming' naar 'community farming', waarbij boeren en burgers de dragers zijn van de voedselproductie, beleving en beheer van het landschap.' Twee A4'tjes verder ligt dit plaatje alweer in stukken. Direct na afloop ontstond er al discussie over het eenzijdig schrappen van een rapport over duurzame landbouw door de provincie op voorspraak van de ZLTO. Die kon zich daar niet in vinden, omdat het rapport bij hen niet bekend was. Dat zegt op zichzelf al genoeg.

Uitvluchten op bedrijfsniveau

Uit de slottekst blijkt verder dat er op bedrijfsniveau naar allerlei uitvluchten is gezocht om veebedrijven toch weer te laten groeien tot of boven een bouwblok van 1,5 hectare. Dit zou dan volgens een maatlat moeten gebeuren of in bijzondere gevallen om overbelaste situaties op te lossen. Ook zouden uitbreidingen boven 1,5 hectare mogelijk moeten zijn voor de landschappelijke inpassing. Meestal omdat de betrokken bedrijven hun bouwblok maximaal hebben benut zonder rekening te houden met de aanplant van bomen en struiken rondom de stallen. De vraag of er überhaupt nog ruimte is voor de huidige omvangrijke veestapel wordt niet gesteld. Feit is dat de varkensstapel in de Peelregio sinds 2002 met één miljoen stuks is toegenomen, terwijl daar helemaal géén ruimte voor is.

Desondanks spreekt de provincie van 'extra ontwikkelruimte'. Die zou dan volgens de slotverklaring 'geclausuleerd' en gekoppeld moeten zijn aan de ruimte op gebiedsniveau. Aan de ene kant wordt beloofd dat de overbelasting in een overbelaste regio als de Peel moet verminderen 'voor alle aspecten die samenhangen met de veehouderij'. Maar aan de andere kant kunnen er 'geen garanties worden gegeven'. Sterker nog: veel verder dan 'zorgvuldig monitoren' en 'zo nodig interventies voorstellen' komt de slotverklaring niet. De praktijk heeft uitgewezen dat van die slappe uitspraken weinig te verwachten valt. Zo wordt de handhaving van de Natuurbeschermingswet door de provincie simpelweg terzijde geschoven met het argument dat de wet 'onuitvoerbaar' zou zijn.

Concrete maatregelen

De Peelgroepen missen concrete maatregelen in de slotverklaring om de al decennia voortslepende milieuvervuiling door de intensieve veehouderij eens adequaat en structureel aan te pakken. Verder dan een aantal veronderstellingen komt het Brabantberaad niet. Zoals de aanname dat verscherpte regelgeving op het gebied van mestverwerking en antibioticagebruik zal leiden tot afname van het aantal dieren. De Peelgroepen verwachten eerder het omgekeerde. Het stimuleren van mestverwerking (wat absoluut géén duurzame oplossing is) zal leiden tot verdere schaalvergroting, nog meer dieren en toename van de infectiedruk in de Peel. GGD Hart van Brabant merkte geheel terecht op dat het onderhand maar eens afgelopen moet zijn met het ontkennen van deze risico's door de veesector.

Waarom weigert de overheid het voorzorgsbeginsel te hanteren? Is één Q-koortsuitbraak niet voldoende?

Helemaal vreemd is het voorstel van de provincie om in de definitie voor melkveebedrijven de eis van 'grondgebonden productie' te laten vallen. Daarmee wordt juist het pad geëffend voor een melkveehouderij die steeds meer op de intensieve varkens- en pluimveehouderij gaat lijken, waarbij koeien de hele dag op stal staan en het voer van ver moet worden aangevoerd. Daar bovenop komt nog het wegvallen van de melkquotering in 2015 en de mogelijke afschaffing van het landelijk systeem van dierrechten.

Slot op de muur

Op welke wijze de provincie de transitie van 'bulkproductie' naar wat zij noemt 'verantwoorde veehouderij' denkt te bewerkstelligen, blijft volstrekt onduidelijk. Zeker als de denklijn wordt gevolgd dat bestaand beleid en regelgeving gehandhaafd blijven 'tot de nieuwe aanpak zich bewezen heeft en is ingevoerd'. Die denklijn is volstrekt onverantwoord en precies de reden waarom de Peelgroepen afgelopen jaar provincies en gemeenten al hebben opgeroepen tot invoering van een 'stand still' van de veestapel.

Om verdere aantasting van milieu en leefbaarheid te voorkomen, dient Provinciale Staten volgens de Peelgroepen op zeer korte termijn het 'slot op de muur' te zetten, zodat de veehouderij in Brabant, en zeker in de Peel, niet meer kan uitbreiden. Zonder dat slot kunnen de natuurdoelstellingen nooit gehaald worden en blijft de leefbaarheid onder druk staan. Het is een illusie om te denken dat dit met technische oplossingen zoals mestfabrieken geregeld kan worden.

Recht om te vervuilen?

Vaak wordt tegengeworpen dat veebedrijven niet aangepakt kunnen worden, omdat ze over rechten beschikken die niet zomaar afgepakt kunnen worden. Dat kan zo zijn, maar waar halen bedrijven het recht vandaan om het milieu te blijven vervuilen, de leefbaarheid aan te tasten, risico's te nemen met de volksgezondheid en deze kosten af te wentelen op de maatschappij? En waarom staat onze overheid dit allemaal toe?

Als de inwoners van Brabant de transitie naar een 'verantwoorde veehouderij' werkelijk serieus moeten nemen, dan wordt het tijd dat de politiek de échte uitdaging oppakt en de veesector dwingt om daadwerkelijk te verduurzamen en te produceren naar draagkracht van het milieu. Dan praat je niet langer over bouwblokken boven 1,5 hectare, maar stippel je een route uit tot schaalverkleining en herstel van verstoorde kringlopen. Dát is kwaliteit. Daarom blijven de Peelgroepen op het standpunt staan: Brabant leefbaar. Minder beesten!